

Memòria personal dels quaranta

Luján construeix un fris fragmentari dels anys quaranta amb la capacitat suggestiva d'un observador fi i intel·ligent.

El túnel dels anys 40. Memòria personal. Nèstor Luján. Edicions La Campana. Barcelona, 1994.

Nèstor Luján és un periodista d'una curiositat immensa i lectures vastes que ha ficat el nas i la ploma en tots els terrenys possibles, estimulat per la vivesa i ironia que ha caracteritzat tota la seua vida d'escriptor, i que li ha permès de comprendre qualsevol manifestació humana. Tal vegada per això ara, dècades després, amb la mà ja trencada, ha volgut evocar els anys en què obrí els ulls a la raó i a la indagació periodística.

En uns moments en què la memòria se'ns distrau, aquest recull d'articles és un exercici fructuós per refrescar la memòria dels anys freds i fantasmals de la dura postguerra. Luján ens explica amb un punt d'ironia l'intent d'arrancada econòmica de la política autàrquica on la ruïna, el racionament, la fam, el fred i l'*estraperlo* eren el pa de cada dia, com la gent es resignava al silenci i a la censura que arribava a la persecució estricta de qualsevol manifestació d'alegria, com ara els carnivals. També comenta molts dels aspectes que configuraven la vida quotidiana del llarg túnel dels quaranta: la decadència del barret i de les tertúlies en cafès i terrasses; el paper que representaven els arrossos, el bacallà i el pollastre en els hàbits culi-

ARXIU

Un refresc de la memòria. Luján evoca els anys en què obrí els ulls a la raó.

naris i socials de la Barcelona d'aquells anys; els temps i les peripècies que s'havien de fer per anar a Lleida i a Madrid, i no diguem per anar a França; la pura misèria en què vivia el teatre i el circ, l'arribada fulgurant del cinema americà, i l'eclosió dels estupiditzants serials radiofònics.

Una part destacada del llibre està dedicada als retrats entranyables de personatges que Luján va tenir el privilegi de conèixer i tractar: toreros cantants, es-

portistes i sobretot personatges del periodisme i de la cultura catalana i espanyola, entre els quals cal destacar: Joan Esterlich, Josep Pla, Josep M. Segarra, Vicent Aleixandre, Pío Baroja, Vicens Vives i altres figures que van marcar l'època, algunes de les quals estaven relacionades amb aquell oasi cultural que va ser *Destino*, i que posseïen una ferocitat mental envejable i esgrimien, com a única arma de resistència possible, la intel·ligència.

Francesc Calafat